

Forslagenes overgang til anden (for forslaget til folketingsbestyrelsens vedkommende sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbestyrelse og lovforslaget henvises til undersøgelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ophevelse af lov om mægling i arbejdsstridigheder [af Kurt Hansen og Steen Folke]. (Lovforslag nr. 190. Fremsat 2/4 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen):

Forligsmandsloven, som VS har foreslået ophævet, er efter min opfattelse en del af det arbejdsretlige system, og jeg mener, at denne lov spiller en væsentlig rolle i samarbejdsforholdet mellem arbejdsmarkedets parter. Det har derfor også været et gennemgående træk i udviklingen af disse regler her i landet, at ændringer i lovgivningen er sket enten ved direkte inddragelse af de faglige organisationer i revisionsarbejdet eller på grundlag af forudgående aftaler mellem arbejdsmarkedets parter. Det seneste eksempel herpå er nedsættelsen af udvalget om revision af lov om mægling i arbejdsstridigheder i juni 1971. Jeg kan oplyse, at dette udvalg blev nedsat, efter at socialdemokratiet i april 1970 havde fremsat forslag til folketingsbestyrelse om forberedelse af en revision af forligsmandsloven.

Årsagen til, at vi ikke dengang fremsatte et lovforslag om de konkrete ændringer, vi kunne ønske, var netop, at vi fandt, at både folketing og arbejdsmarkedet var bedst tjent med, at arbejdsmarkedets hovedorganisationer kunne deltage i en lovrevision gennem et sådant forberedende udvalgsarbejde. Det ville altså efter min opfattelse være meget uheldigt, om vi her i folketinget gennemførte væsentlige ændringer i forligsmandsloven, endside helt ophævede den,

som VS nu foreslår, hen over hovedet på arbejdsmarkedets parter.

Når dette er sagt, vil jeg da gerne føje til, at det er klart, at udviklingen kan gøre det ønskeligt at ændre på reglerne i forligsmandsloven, og i det forslag fra socialdemokratiet, som jeg lige har omtalt, er der særligt peget på ændringer i de såkaldte sammenkædningsregler og i reglerne om udsættelse af varslede arbejdsstandsninger og afstemningsreglerne, spørgsmål som nu behandles af udvalget om revision af loven.

Jeg skal ikke gå nærmere ind på bemærkningerne til VS' lovforslag. Dog synes jeg, det må være nødvendigt at komme med en korrektion, når det i bemærkningerne siges, at forligsmanden er beføjet til også at kunne udstede regulære strejkeforbud, hvis overtrædelse kan straffes med bøde eller hæfte indtil 3 måneder. Det er aldeles ikke rigtigt, det, man her skriver. Forligsmanden kan udskyde en arbejdsstandsning, og straffebestemmelserne vedrører alene lovens forbud mod offentliggørelse af mæglingsforslag uden forligsmandens samtykke og offentliggørelse af afstemningsresultater, før hovedresultatet er offentliggjort.

Som det fremgår af disse bemærkninger, kan jeg ikke medvirke til forslaget om en ophevelse af forligsinstitutionen. Der bør derimod ske en revision på grundlag af det resultat, som udvalget om revision af loven når frem til. Jeg er meget vel klar over, at det har trukket ud med dette udvalgsarbejde. Det skyldes bl. a., at man har måttet prioritere andre opgaver højere, herunder spørgsmålet om at få tilvejebragt en ny hovedaftale og spørgsmålet om at få tilvejebragt nye forhandlingsregler, hvilket altså er sket nu.

Kaj Poulsen (S):

Jeg kan fra socialdemokratiets side udtrykke enighed i de bemærkninger, ministeren har gjort her, så jeg skal gøre det kort.

Det her foreliggende forslag fra venstresocialisterne er efter min opfattelse udtryk for en gang uønsket formynderi, som jeg er overbevist om at man fra lønmodtagerside vil betakke sig for fra venstresocialisternes side. Hvis man fra lønmodtagernes side ønsker en ændring af lovgivningsarbejdet, så plejer det at være sådan, at disse ønsker bliver udtrykt igennem lønmodtagernes

[Kaj Poulsen.]

organisationer, og at vi ad den vej får at vide her i folketinget, hvad man er utilfreds med.

Jeg kan sige, at socialdemokratiet tror på, at fagbevægelsen, hvis forligsmandsloven skal laves om eller ophæves, nok skal henvende sig rette sted, så det kan ikke være overraskende for nogen, at jeg på mit partis vegne skal afvise forslaget.

Røtzler Møller (V):

I bemærkningerne til lovforslaget nævnes det, at de såkaldte frihedsrettigheder ikke har noget reelt indhold, når disse rettigheder skal udøves. Baggrunden for denne bemærkning er situationen omkring forlængelsen af de kollektive overenskomster pr. marts i år, som folketinget vedtog den 11. marts. Det er en urimelig påstand, og jeg vil gerne tage udgangspunkt i 1973.

Dengang var der ifølge det mæglingforslag, der var fremsat dengang, væsentlige lønforhøjelser for mænd og kvinder, samme lønsatser for mænd og kvinder, 4 gange lønforhøjelser i perioden og større dyrtidsportioner samt andre væsentlige forhøjelser, og trods parternes forskellige synspunkter lykkedes det forligsmanden at udarbejde et mæglingforslag, der kunne få begge parter anbefaling. Situationen udviklede sig imidlertid til en stor og omfattende arbejdskamp, der kostede samfundet dyrt, men trods denne omfattende arbejdskamp var der ikke nogen, der greb ind. Der var ingen knægtelse af frihedsrettighederne på det tidspunkt. Det var et dyrt forlig, og inden virksomhedernes økonomi og konkurrenceevne havde indstillet sig herpå, kom der yderligere problemer med råvareprisforhøjelser, og til sidst kom oliekrisen med store prisforhøjelser til følge. Summen af alt dette skabte en konjunkturafmatning herhjemme og også hos vores handelspartnere, og vi fik arbejdsløshed, vi fik en dyrtidsgalop uden sidestykke.

Det var på denne baggrund, arbejdsmarkedets parter udvekslede krav i slutningen af 1974. Den ene part ønskede lønforbedringer, forhøjelse af dyrtidsportionerne og et opfølgningssystem, og den anden part stillede krav om en nulløsning. I den situation kunne intet mæglingforslag dække de helt modsatte rettede krav. En arbejdskamp om

flere penge til dem, der var i arbejde, var virkelighedsfjern for de tusinder, der var uden arbejde, og ville kun øge de lediges antal. På denne baggrund måtte folketinget gribe ind, og det var da også sådan, at lov nr. 48 om forlængelse af kollektive overenskomster m. v. fik en god opbakning og et solidt flertal.

Folketingets indskriden bør være et alvorligt praj til begge arbejdsmarkedets parter om at sikre gode og stabile arbejdsforhold, der kan sikre vor konkurrenceevne og dermed være med til at skabe forudsætningerne for fuld beskæftigelse, og lov nr. 48 bør være den undtagelse, der bekræfter hovedreglen om, at arbejdsmarkedet selv ordner sine løn- og arbejdsforhold.

Som en anden begrundelse for ophævelse af loven om mægling i arbejdsstridigheder anfører VS de gældende sammenkædnings- og afstemningsregler.

Venstre mener, sammenkædningsretten er en fornuftig foranstaltning, med den opbygning arbejdsmarkedet har i dag, og med det indhold der almindeligvis er i et mæglingforslag. Endelig fordi en arbejdskamp på ét område også vil medføre produktionsstop m. m. på andre områder, for tingene hænger jo unægtelig sammen.

Også afstemningsreglerne finder vi fornuftige. Reglerne er i øvrigt udarbejdet med organisationerne selv. I øvrigt har venstre noteret sig, at ingen af arbejdsmarkedets parter i dag har gjort indsigelser mod de gældende love. Brugerne synes tilfredse.

Venstre opfatter VS' forslag som et paradennummer, som vi nok skal give en hurtig og præcis behandling, således at forslaget snarest kan ende i bunken af forkastede forslag.

Bay (FP):

Fremskridtspartiet kan ikke medvirke til helt at fjerne forligsinstitutionen. Vi mener, at den er en samlende og bevarende institution, men vi kan tilsige venstresocialisterne et positivt arbejde i et eventuelt udvalg, hvor vi kan tage de værste skønhedspletter væk fra lovene om disse spørgsmål. Vi vil gerne erkende, at der findes adskillige, og det vil vi samarbejde om at fjerne.

Ingomar Petersen (RV):

Om det foreliggende lovforslag kan jeg på det radikale venstres vegne sige, at forligs-

[Ingomar Petersen.]

mandsloven er en uundværlig lov i samarbejdsforholdet mellem arbejdsmarkedets parter. Det allersidste, hr. Kurt Hansen nævner i den skriftlige fremsættelse, er, at de aftaler, der indgås på arbejdsmarkedet, må hvile på følgende principper: forhandling — aktion. Ja, det er typisk venstresocialistisk at ødelægge alle muligheder for samarbejde på arbejdsmarkedet, og det må jo være det mål, dette parti forfølger.

Dette er et rent og skært propagandaforslag. Det radikale venstre kan ikke medvirke til gennemførelsen af dette lovforslag.

Burgdorf (KF):

I modsætning til den udtalelse, hr. Bay kom med om, at han gerne vil drøfte principperne i dette lovforslag, kan jeg sige, at det føler vi ingen grund til. Vi mener, at loven om arbejdsformidling, som den er, virker ganske udmærket, og vi ønsker, at der skal være muligheder for, at parterne kan føres sammen, så de kan drøfte disse ting på et fornuftigt grundlag. Derfor vil vi gå imod lovforslaget.

Henning Philipsen (SF):

Det forekommer mig at være karakteristisk, at netop de partier, som allermest ivrigt gik ind for indgrebet i overenskomstsituationen i dette år, nu anvender betegnelsen paradeforslag og andre ting. Jeg synes, man lige burde ransage sin egen sjæl og erindre sig, hvad dette folketing i tidens løb har foretaget sig over for organisationerne, ikke mindst over for lønmodtagerne.

Må det være tilladt at erindre dem, som nu taler om paradeforslag, om situationen i 1956, hvor det var således, at det, der nu hedder Specialarbejderforbundet i Danmark og dengang hed Dansk Arbejdsmandsforbund, havde etableret lovlig konflikt, men for ikke at sætte samfundsvigtige virksomheder i vanskeligheder tillod man udlevering af olie til disse virksomheder. Hvad skete der? Der skete det, at Oliebranchens Arbejdsgiverforening simpelt hen lukkede toltalt for hanerne. Og hvad gjorde folketinget? Folketinget gik bagefter hen og pålagde ikke arbejdsgiverne, men arbejderne, som var beskæftiget med udlevering af olie, at den skulle genoptages i det hele taget. Bagefter gjorde man så det, at man gik hen og

ophøjede et mæglingsforslag, som arbejderne havde forkastet, men som Arbejdsgiverforeningen havde vedtaget, til lov. Det var i 1956.

Hvad gjorde man i 1968, hvor det parti, som hr. Ingomar Petersen repræsenterer, og som dengang havde statsministerposten, ragede sig ind i en styrmandskonflikt? Der skete det, at styrmændene accepterede at fortsætte at sejle med det, der hed eksport af danske landbrugsvarer, f. eks. til England, hvorefter rederne sagde: når man i øvrigt blokerer andre steder, så vil vi heller ikke sejle med landbrugseksporten til England. Så skete der det, at VKR-regeringen greb ind til fordel for rederne og imod styrmændene, for styrmændene skulle sejle på de betingelser, som folketinget fastsatte.

Nu kommer så nøjagtig de samme partier bagefter og taler om paradeforslag i forbindelse med et hæderligt lovforslag, som et lovligt parti fremsætter her i folketinget, og som er begrundet i den måde, hvorpå folketinget og forligsmandsinstitutionen i øvrigt har handlet. Efter min opfattelse karakteriserer det ordførerne for de partier, som siger paradeforslag, mere end forslagsstillerne.

For at der ikke skal være nogen tvivl, vil jeg gerne sige, at vi er enige i dette forslag, og at vi vil støtte det. Vi vil støtte det så meget mere, som det jo er rigtigt efter min opfattelse, hvad VS skriver i bemærkningerne, at forligsmandsinstitutionen er blevet benyttet af statsmagten som indkomstpolitisk instrument. Det var den holdning, man burde lægge mærke til, der ligger bag ved bemærkningerne til forslaget. Ingen i denne sal er vel i tvivl om, at jeg på adskillige områder er uenig med VS, men jeg synes, at når et forslag kommer på den facon, som det kommer her, har det alt muligt krav på både respekt og støtte, og jeg synes, det er rigtigt. Der skal ingen tvivl være om, at vi vil støtte det.

Det må måske være tilladt at spørge hr. Røtzler Møller, når han taler om en arbejdskamp, som koster samfundet penge: hvem er det samfund? Hvad er det for et samfund, hr. Røtzler Møller taler om? Samfundet omfatter også andre end arbejdsgivere i dette land. Stigningen i råvarepriserne, som hr. Røtzler Møller henviste til i forbindelse med arbejdskonflikten i 1973, burde hr. Røtzler Møller have sagt til sig selv, var

[Henning Philipsen.]

bl. a. foranlediget af den skarpe propaganda og den tilslutning, som bl. a. partiet venstre gav til, at Danmark trådte ind i De europæiske Fællesskaber, hvor man på forhånd vidste, at vi ville få en stigning i råvarepriserne som ingen sinde før.

Der skal ingen tvivl være for socialistisk folkepartis vedkommende. Vi støtter dette forslag. Det er mere end velbegrundet, alene i bemærkningerne.

Svend Erik Sørensen (KrF):

Kristeligt folkeparti kan ikke gå ind for det foreliggende lovforslag. Vi finder det naturligtvis uheldigt, hvis det, der skete på arbejdsmarkedet i marts i år, skulle gå hen og blive reglen, men det er der vel næppe heller nogen i denne sal der ønsker. Vi har forståelse for lovforslagets aktuelle baggrund. Vi vil være med til at kigge på det i udvalget, men vi ønsker forligsinstitutionen opretholdt og må nok derfor ende med at afvise forslaget.

Jørgen Jensen (DKP):

Vi kan støtte det foreliggende forslag, så meget mere som vi tidligere selv har fremsat et lignende forslag og vi ligesom under behandlingen af det politiske indgreb i overenskomstforhandlingerne her for nogen tid siden understregede, at hvis man taler om frie forhandlinger, så er den første forudsætning herfor, at man fjerner forligsmandsloven og arbejdsretsloven, for det er jo rigtigt, som arbejdsministeren peger på, at det er en del af det arbejdsretlige system. Men man kan ikke på den ene side tale om, at vi ønsker frie forhandlinger gennemført på arbejdsmarkedet, hvis man på en anden side opretholder den mulighed, at man politisk kan blande sig i disse forhandlinger. Det er jo det, forligsmandsloven forudsætter, og det er det, den skal dække over, og derfor bliver man også nødt til at erkende det samfund, vi lever i. Er der nogen af dem, der forsvarer forligsmandsloven, i hvert fald fra borgerlig side, som normalt ønsker, at man skal blande sig i den fordeling af de værdier, der bliver skabt her fra politisk hold, der ønsker at hjælpe arbejderne med at få de gode arbejdsvilkår, der tales om? Det ønsker man jo ikke. Der taler man om, at det er den frie markeds mekanisme, der må

virke her. Der ønsker man ikke at blande sig i det, men når det drejer sig om at fastsætte prisen på den arbejdskraft, som arbejderne skal sælge, så vil man blande sig i det.

Må jeg så lige sige til socialdemokratiet, at man ikke kan fralægge sig ansvaret for en politisk lov og en politisk beslutning ved at henvise til arbejdsmarkedets organisationer. Det er en politisk beslutning at have den forligsmandslov, og det er indblanding i arbejdsmarkedets forhold. Den forhindrer frie forhandlinger, og derfor går vi også imod forligsmandsloven og støtter forslaget.

Kurt Hansen (VS):

Jeg vil først som ordfører for mit parti knytte nogle uddybende bemærkninger til de bemærkninger, vi allerede har gjort om dette forslag, og umiddelbart efter mig vil hr. Steen Folke som ordfører for forslagsstillerne knytte nogle bemærkninger til de indlæg, der er kommet heroppefra fra de forskellige partier.

Når VS har fremsat dette lovforslag om ophævelse af forligsmandsloven, så er det, fordi netop forligsmandsloven er en meget central del af det faglige juristeri, der baster og binder arbejderne på hænder og fødder, og som gør, at al tale om frie forhandlinger simpelt hen må betegnes som illusorisk. Vi har netop i forbindelse med det nylige indgreb i overenskomsterne endnu en gang set, hvordan forligsmandsloven er et redskab, der er direkte vendt mod lønarbejderne.

Myten om den uvildige instans er der næppe mange, der tror på mere. Det er netop i forligsmandsinstitutionen, forligsmandsloven, grundlaget for de 2-årige overenskomster bliver til. Men hvordan finder vi frem til dette grundlag? Det gør man naturligvis på baggrund af de krav, der bliver rejst fra kapitalejernes side, og disse krav er meget godt understøttet af de ting, der kommer fra det økonomiske råd og fra statsmagtens side osv. osv. Her er de igen meget godt hjulpet på vej af LO-toppen, der er parat til at acceptere indkomspolitik, når kapitalejerne kræver det, der er parat til at sidde med ved bordet ved det økonomiske råd, når der i meget stor udstrækning skal diskuteres indkomspolitik, som både direkte og indirekte dikterer og afstikker retningslinjer for, hvad kapitalejernes øko-

[Kurt Hansen.]

nomi kan holde til, naturligvis på baggrund af det, som kapitalejerne selv lægger frem.

Se, det er de samfundsøkonomiske hensyn, der tales om, det er samfundsøkonomiske hensyn i bedste forligsmændslovstil. Det var de samfundsøkonomiske hensyn, LO-toppen lagde op til ved repræsentantskabsmøderne i maj og september, hvor linjen fra LO-toppen blev lagt, eller rettere sagt, hvor kravene fra LO-toppen blev tilpasset de krav, som kapitalejerne førte frem, og som endte med, at det 80 øres forlig, der blev vedtaget herinde, kunne glide ned på den mest smertefri måde.

I Kristeligt Dagblad den 17. april siger Thomas Nielsen, at når VS ønsker forligsmændsloven ophævet, så er det fordi vi alene ønsker aktioner for aktionens skyld, fordi vi udgør en forstening fra fagbevægelsens barndom. Lad mig her slå fast, at vi ikke ønsker aktioner for aktionernes skyld. Ingen arbejder aktionerer for aktionens skyld, men naturligvis alene ud fra den betragtning at skabe sig bedre løn, bedre arbejdsforhold, et bedre udgangspunkt i den videre kamp. At fremsætte udtalelser af den karakter kan jeg kun tage som et udtryk for, at Thomas Nielsen åbenbart mener, at arbejderne skulle have mistet den sidste smule af deres sunde fornuft, hvis de overhovedet har haft nogen tilbage. Der synes jeg nok, at det er mest rimeligt, at arbejderne selv er dommere i denne sag.

Det, der er afgørende for VS, er ikke, hvordan LO-toppen, hvordan fagbevægelsens bosser ser på tingene. Det, der er vigtigt for os, er, hvordan arbejderne ude omkring på arbejdspladserne ser på tingene. Der tror jeg nok, at tingene ser en del anderledes ud, end de faktisk gør i LOs repræsentantskab.

Fjernelsen af forligsmændsloven bliver næppe en realitet i forbindelse med dette forslag. Statens rolle er, som det med al ønskelig tydelighed er demonstreret, at varetage kapitalejernes fælles interesser i fred og ro på arbejdsmarkedet og samtidig at lægge en dæmper på lønudviklingen. Hele spørgsmålet om fred og ro på arbejdsmarkedet er noget, som socialdemokratiet og LO-toppen har brystet sig meget af. Dette er i meget stor udstrækning sket under dækken af og under argumentation af det meget

langt fremskredne demokrati, som vi faktisk lever under.

I et telefonprogram i radioen på P 2 den 12. marts udtaler statsminister Anker Jørgensen: Danmark har nærmest verdensrekord i arbejdsfred. Men ikke ét eneste ord om, at danske arbejdere er underlagt en af de mest hårdhændede og restriktive arbejdsmarkedslovgivninger, som findes i de vestlige lande. Det er naturligvis nogle ting, som man ikke kan skille ad, og de hænger naturligvis også sammen i denne sag.

Statsministeren siger endvidere, at skal man have tingene helt under kontrol, så må vi have ØD, og så er der altså nogle perspektiver for en yderligere udvidelse af begrebet „ro på arbejdsmarkedet og ro i hele samfundet“.

Man gør sig åbenbart nogle forestillinger om, at ved at indføre ØD har vi fået tilintetgjort det smertensbarn, netop klassekampen, som er så tungt at danse med. Dette, sammenholdt med den stadig stigende integration af staten i arbejdsmarkedsforholdet, som VS påviste ved den debat, der var i forbindelse med overenskomstindgrebet, minder i uhyggelig grad om nogle forestillinger, der tenderer mod en kooperativ stat. Derfor må statens muligheder for at gribe ind i forhold til arbejdsmarkedet mindskes. Dette vil VS være med til; derfor dette lovforslag. Vi er tilhængere af de frie forhandlinger, og vi er tilhængere af, at de frie forhandlinger skal hvile på et princip, der siger: forhandling — aktion.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Steen Folke*) (VS):

Jeg skal kun knytte nogle få bemærkninger til nogle af de indlæg, der er kommet fra de øvrige partiers ordførere.

Jeg vil da godt sige, at vi i VS naturligvis ikke regnede med, at når vi stillede et forslag her om ophævelse af forligsmændsloven, så ville det sikkert nok gå hen og blive vedtaget i folketinget.

Der er fra socialdemokratisk side blevet rejst bebrejdelser imod os over, at vi kommer med et forslag af den art overhovedet, og der bliver talt om uønsket formynderi og sådan noget. Det her formynderi, det er nu noget, folketinget ikke plejer at være så forfærdelig bekymret over, og den socialdemokratiske ordfører, Hr. Kaj Poulsen, har

[Steen Folke.]

altså selv været med til at udøve sådan et formynderi for ganske nylig i tvangsindgrebs form på en måde, som jeg er sikker på at tusindvis, titusindvis og hundredtusindvis af lønarbejdere ikke har fundet var særlig ønskværdig.

Det er klart, at vi fremsætter sådan et forslag her, fordi vi ser det som et led i en større politisk proces. Det er oplagt, at et forslag af den karakter ikke lige bliver vedtaget her og nu i dette folketing, fordi det er et forslag, som er i strid med kapitalinteresserne, som er i strid med de kapitalinteresser, som staten varetager, og som folketinget her varetager. Men vi mener, at det må indgå til diskussion videre ude omkring på arbejdspladserne og andre steder i samfundet og være med til at skabe en bevægelse, altså være med til at videreudvikle den bevægelse, der allerede findes her, og som i voksende omfang retter sig imod de indgreb, der kommer herindefra, imod tvangsindgreb af den ene og den anden art også på det område.

Arbejdsministeren sagde i sit indlæg, at forligsmandsloven spiller en væsentlig rolle i samarbejdsforholdet mellem arbejdsmarkedets parter. Ja, det tør jeg da sige, det er vi ikke uenige om, det er vi ikke blinde for, det spiller en overordentlig væsentlig rolle. Forligsmandsloven spiller altså den rolle, at den blander statsmagten ind i dette samarbejdsforhold, sørger for, at statsmagtens interesser kan varetages. Det vil i realiteten sige, at kapitalejernes interesser også igennem denne statslige andel kan blive varetaget, sådan som vi så det ved tvangsindgrebet i marts i år.

Men socialdemokratiet har jo i masser af år været med til at foretage den slags indgreb. Det er ikke noget nyt, det er ikke noget overraskende, det foregik i 1956, det foregik igen i 1963 og nu altså igen i 1975. Der har også været mindre ting af samme art, men det er sådan de mest markante tidspunkter, hvor en socialdemokratisk regering har grebet ind og påtvunget arbejdsmarkedet en løsning, som var forkastet af arbejderne

Jeg vil kort sige til et par af ordførerne fra de borgerlige partier, at det naturligvis heller ikke undrer os, at man derfra afviser det her. Hr. Røtzler Møller henviser til, at

folketinget måtte gribe ind og sikre konkurrenceevnen og sådan noget. Jeg mener, at det indlæg, hr. Røtzler Møller på venstres vegne kom med, udmærket viste, hvad det er for nogle interesser, det parti og folketinget i det hele taget varetager.

Hr. Ingomar Petersen fra det radikale venstre talte om, hvordan denne lov var en uundværlig lov i samarbejde med arbejdsmarkedets parter. Ja, uundværlig for arbejdsgiverne. Det er vi ikke i tvivl om, og vi er godt klar over, at det er det, hr. Ingomar Petersen også har i tankerne.

Så siger han, at princippet forhandling — aktion vil ødelægge alle samarbejdsmulighederne på arbejdspladserne. Ja men hvad er det for noget? Det princip havde to faser. Den ene hedder forhandling, og dernæst aktion. Det er da klart, at den første fase, det er i den, man undersøger mulighederne for dette samarbejde, der tales om. Hvis parterne kan blive enige om noget, så går vi ind for det. Men det, vi så siger, er, at i den situation, hvor parterne ikke kan blive enige, da må det næste være muligheden for aktion, uden at statsmagten skal blande sig i det med denne forligsinstitution på den ene og den anden måde. Da må det være op til parterne selv at afgøre, hvordan de vil finde ud af at løse den konflikt, der er opstået.

Det er det, der er vores princip, og jeg kan ikke forstå, at det skulle ødelægge alle samarbejdsmuligheder og sådan noget. Det er bare et udtryk for, at man forhandler, så længe der er mulighed for noget, og derefter går man over til aktionsfasen. Det er klart — det er jeg ikke blind for, jeg forstår godt, hvorfor hr. Ingomar Petersen er imod det — at det er noget, som altså vil stille de aktionerende arbejdere bedre, at de ikke har staten indblandet på arbejdsgivernes side. Men det er selvfølgelig også derfor, vi er interesseret i at få afskaffet forligsinstitutionen og få knæsat princippet om, at forhandling kan afløses af aktion.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til

[Formanden.]

arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om nedlæggelse af den offentlige arbejdsformidling [af Bay m. f.].

(Andre selvst. forslag nr. XLI. Fremsat 2/4 75).

Forslaget sattes til forhandling.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen):

For en måneds tid siden behandlede vi her i folketinget et af SF fremsat forslag til folketingsbeslutning, som gik ud på at overføre arbejdsformidlingen til fagbevægelsen. I dag er det fremskridtspartiet, der stiller forslag, gående ud på, at folketinget skal opfordre regeringen til at fremsætte lovforslag om nedlæggelse af den offentlige arbejdsformidling og overførsel af dens funktioner til arbejdsløshedskasserne. Bortset fra ordvalget er der altså faktisk ingen forskel på de to forslag, og jeg kan derfor henvise til, hvad jeg sagde vedrørende det tidligere forslag, da vi behandlede det her.

Men herudover vil jeg da gerne gentage, at arbejdsformidlingen varetager en lang række vigtige samfundsmæssige funktioner, som ikke kan undværes, og som fagbevægelsen ikke kan overtage. Lad mig nævne, at ud over den egentlige arbejdsanvisning og tilsynet med arbejdsløshedskasserne påhviler der arbejdsformidlingen og arbejdsmarkedsnævnene en lang række opgaver. Jeg skal kun nævne nogle ganske enkelte. Det gælder ikke mindst det internationale arbejde i forbindelse med medlemskabet af EF, hvor der er tale om den bistand, som arbejdsformidlingen skal yde vedrørende arbejdskraftens fri bevægelighed inden for EF. Hertil kommer, at anvisningen af arbejdskraft i de øvrige nordiske lande er sket i stadig stigende omfang og i den nuværende beskæftigelsessituation er af en ganske særlig betydning. Må jeg nævne, at arbejdsformidlingskontorerne og arbejdsmarkedsnævnene er inddraget i planlægningen og styringen af arbejdsmarkedsuddannelserne, det

gælder efteruddannelse, specialarbejderuddannelse, omskoling, lærlinguddannelserne for voksne og de erhvervsfaglige grunduddannelser.

Forholdet er også det, at mange værnepligtige benytter sig af arbejdsformidlingens bistand. Der er således etableret et samarbejde med forsvaret for at kunne yde disse personer den ønskede erhvervsorientering, erhvervsvejledning og arbejdsformidling. Når det drejer sig om erhvervsvejledningen, er der jo i stigende grad tale om, at voksne kommer og får erhvervsvejledning på arbejdsformidlingskontorerne, fordi det er blevet mere kompliceret at finde ud af erhvervsvalget.

Som det formentlig også er bekendt, er der vedtaget en lang række love, der indebærer betydelige ændringer af socialadministrationens opbygning og funktioner, og disse ændringer har allerede fået indflydelse på arbejdsformidlingens virksomhed i form af nye og ændrede opgaver. Må jeg nævne, at arbejdsformidlingen er inddraget i spørgsmålet om udbetaling af dagpenge vedrørende sygdom.

Endvidere er der i en række amtskommuner etableret forsøgsordninger vedrørende gennemførelse af det fremtidige samarbejde mellem arbejdsformidlingen og socialadministrationen omkring bistandsloven, og det er ganske betydelige opgaver, som arbejdsformidlingen og arbejdsmarkedsnævnene her får tillagt.

I øvrigt har arbejdsformidlingskontorerne et bredt samarbejde med de sociale myndigheder og forskellige institutioner, forsorgshjælp, kriminalforsorg og statshospitalerne. Arbejdsformidlingen udfører et ganske stort arbejde for at sikre, at ældre og handicappede får en passende placering på arbejdsmarkedet, og man sikrer altså både disse mennesker arbejde og løser væsentlige sociale opgaver gennem denne indsats.

Lad mig nævne, at der er lige bevilget under arbejdsministeriets område 30 mill. kr. til en særlig indsats mod ungdomsarbejdsløsheden, der skal anvendes til uddannelse og særlige beskæftigelsesforanstaltninger for de unge. Også her er arbejdsformidlingen og arbejdsmarkedsnævnene i høj grad inde i billedet.

Ud over dette kunne der nævnes andre opgaver, som arbejdsformidlingen må på-